

KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY

- **2. účtová třída** – Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky
  - především se zde nacházejí účty pro majetek, který je charakteristický vysokou likvidností, jedná se tedy o peněžní hotovost, šeky, ceniny, vklady v bankách bez výpovědní lhůty, obchodovatelné cenné papíry, které účetní jednotka nemá v úmyslu držet déle než 1 rok

Finanční účty a jejich zařazení ve směrné účtové osnově

- 1) **Aktivní účty**
  - a) účtová skupina 21 (pokladní hotovost, poukázky k zúčtování, ceniny)
  - b) účtová skupina 22 (bankovní účty, termínované vklady s výpovědní lhůtou do 1 roku)
  - c) účtová skupina 25 (majetkové i dluhové CP do 1 roku)
  - d) účtová skupina 29 (opravné položky ke krátkodobým CP)
- 2) **Pasivní účty**
  - a) účtová skupina 23 (krátkodobé úvěry, eskontní úvěry)
  - b) účtová skupina 24 (dluhopisy emitované účetní jednotkou)
- 3) **Účet 261 – Peníze na cestě** => chybějící doklad (účet 261 se v rozvaze uvádí vždy na straně aktiv, a to bez ohledu na to, na které straně vykazuje případný zůstatek)

Pokladna:

- účet 211, aktivní účet
- na účtu pokladny sledujeme stav a pohyb hotových peněz, šeky a poukázky k zúčtování
- tento majetek je oceněn nominální hodnotou
- účetní doklady: příjmové a výdajové pokladní doklady (PPD, VPD)
- můžou se zde účtovat i vyplacené zálohy zaměstnancům (na pracovní cestu, drobné nákupy, ...), účtování:
  - vyplacena záloha na služební cestu: 335/211
  - vyúčtování služební cesty 512/335
  - popř. doplatek zaměstnanci 335/211
  - či vrácení peněz od zaměstnance 211/335

Valutová pokladna

- pokud má účetní jednotka valutovou pokladnu, je účtování shodné s účtováním korunové pokladny, peněžní údaje musí být vyjádřeny v domácí i v zahraniční měně
- k přepočtu na českou měnu, může účetní jednotka použít kurz:
  - a) **Aktuální (denní)** – platný v den uskutečnění účetního případu (kurz dle ČNB)
  - b) **Pevný kurz** - stanoven účetní jednotkou k určitému datu (např. k 1.1., 1.4., ke čtvrtletí, měsíci, po celý rok stejný)

Nákup valut do pokladny výběrem z bankovního účtu

- bude přepočten podle kurzu účetní jednotky platného v den vzniku účetního případu
- peněžní ústav ale prodává účetní jednotce valuty ve svém kurzu, a tak zde vzniká kurzový rozdíl, který ovlivní buď náklady (účet 563 – Kurzové ztráty) nebo výnosy (účet 663 – Kurzové zisky)
- dle ZoÚ lze v případě nákupu cizí měny za českou měnu použít kurz, za který účetní jednotka u příslušné banky nebo směnárny cizí měnu nakoupila nebo prodala

Přepočet valutové pokladny ke dni účetní uzávěrky

- v případě, že valutová pokladna vykazuje zásobu valut ke dni účetní uzávěrky, musí být valuty přepočteny podle kurzu ČNB platného k 31. 12.
- vzniklé kurzové rozdíly ovlivňují hospodářský výsledek, účtují se na:
  - a) nákladový účet 563- Kurzové ztráty
  - b) výnosový účet 663- Kurzové zisky

Inventarizační rozdíly

Na konci účetního období se provádí inventarizace pokladny a cenin. Pokud je při ní zjištěn rozdíl mezi účetním a skutečným stavem, zaúčtuje se do finančních nákladů nebo výnosů.

668 – Ostatní finanční výnosy	211, 213 – Pokladna, Ceniny	569 – Manka a škody
	přebytek	schodek (manko)

Vzhledem k tomu, že pokladník mívá plnou hmotnou odpovědnost za svěřené peníze, předepíše se mu případné manko k úhradě. Podle zvoleného způsobu úhrady může být účetní řešení následující:

668 – Ostatní finanční výnosy	335 – Pohledávky za zaměstn.	331 – Zaměstnanci
	předpis manka k úhradě	úhrada srážkou ze mzdy
		211 – Pokladna
		úhrada v hotovosti
		221 – Bankovní účty
		úhrada na běžný účet

Ceniny – účet 213 (poštovní známky, dálniční nálepky, jízdenky na hromadnou dopravu, kolky, zakoupené stravenky, telefonní karty atd.)

- spotřeba cenin se vyúčtuje do nákladů – např. poštovní známky a telefonní karty na účet 518 a kolky na účet 538
- v některých případech lze zaúčtovat nákup cenin přímo do spotřeby, jedná se zejména o drobné nákupy cenin, které byly okamžitě vydány (např. nákup několika kusů poštovních známek)
- stravenky - benefity, kdy zaměstnavatel přispívá zaměstnanci na oběd v závodní jídelně nebo na stravenky, se kterými se dá nakupovat v obchodě

Účtování stravenek

faktura za stravenky	213/321
podíl hrazený zaměstnavatelem (daňový náklad)	527/213
podíl hrazený zaměstnavatelem nad rámec ZDP	528/213
předpis k úhradě zaměstnancům	335/213

Limit je stanovený takto: příspěvek může činit maximálně 55 % ceny jednoho hlavního jídla, a přitom tato částka nesmí být vyšší než 70 % stravného při tuzemské pracovní cestě trvající 5–12 hodin. Příspěvek v rámci tohoto limitu se zaznamená na účet 527 – **Zákonné sociální náklady**. Zaměstnavatel může zaměstnancům na stravenky přispívat i vyšší částkou, ale náklad, který vznikne nad výše uvedenou hranici, je daňově neúčinný a zaznamená se na účet 528 – **Ostatní sociální náklady**.

Zaměstnavatel má možnost přispět na stravování zaměstnancům poskytnutím peněžního příspěvku – tzv. **stravenkový paušál**.

Výhody a nevýhody stravenkového paušálu oproti stravenkám:

- při využití stravenkového paušálu nevznikají další vedlejší náklady (administrativa, provize distributorovi stravenek), o stravovací paušál se navýší zaměstnanci částka k výplatě
- stravenky mají omezenou časovou platnost, a navíc ne každá restaurace je ochotna stravenky přijímat (i ona musí platit stravenkové firmě provizi)
- na straně zaměstnance je příspěvek zaměstnavatele formou stravenek osvobozen od daně; u stravenkového paušálu je osvobozena pouze částka nepřesahující 70 % horní hranice tuzemského stravného při pracovní cestě 5–12 hodin (v roce 2023 je to 107,10 Kč), částka převyšující tento limit bude navyšovat zaměstnanci základy pro výpočet daně z příjmů, zdravotního a sociálního pojištění ze mzdy
- bez ohledu na výši příspěvku je pro zaměstnavatele celá částka stravenkového paušálu daňově účinným nákladem, ale částka příspěvku převyšující výše uvedený limit navýší i zaměstnavateli základy pro výpočet zdravotního a sociálního pojištění podniku

Bankovní účty

Účtová skupina 22 – Peněžní prostředky na účtech – 221 – Bankovní účty

- pokud má účetní jednotka více účtů, je potřeba odlišit je v rámci analytické evidence
- účetním dokladem pro zaznamenání přírůstků a úbytků je výpis z účtu, jako účetní doklad v žádném případě nelze použít příkaz k úhradě
- banky zřizují klientům různé bankovní účty, na nichž se účtuje o stavu a pohybu peněžních prostředků
- **druhy bankovních účtů:**
  - **Běžný** – zde má účetní jednotka potřebné prostředky k financování své činnosti, zůstatek je vždy aktivní
  - **Kontokorentní** – může se čerpat do mínusu a na konci roku, když je kontokorent vyčerpán, je v rozvaze jako krátkodobý bankovní úvěr
  - **Devizový** – prostředky v cizí měně
  - **Termínované vklady** – pokud mají výpovědní lhůtu do jednoho roku (déle než jeden rok na 069 – Jiný DFM)

Účtování při úhradách platební kartou

- platební karta – platební prostředek, umožňuje provádět bezhotovostní placení
  - nereprezentuje žádnou konkrétní hodnotu
  - nelze považovat za ceninu nebo majetkovou položku
- metodika účtování není jednotná – účtování uvést ve směrnici (v praxi se lze setkat také s postupem, kdy se používá účet 261 – Peníze na cestě)
- časový nesoulad mezi pohybem na účtu a platbou prostřednictvím platební karty je řešen pomocí pohledávek nebo závazků

1) přijaté platby (tržby – strana prodávajícího)

604 – Tržby za zboží	315 - Ostatní pohledávky	221 - Bankovní účty
	tržba na základě platební karty	výpis z běžného účtu

2) provedené platby (strana kupujícího)

a) <u>nejprve čerpání platební kartou</u>		
221 – Bankovní účty	325 - Ostatní závazky	5xx (popř. majetkový účet)
	2. bankovní výpis	1. doklad o úhradě kartou
b) <u>nejprve bankovní výpis</u>		
221 - Bankovní účty	335 – Pohledávky za zaměstn.	512, popř. jiný nákladový účet
	1. bankovní výpis	2. doklad o úhradě kartou

Krátkodobé bankovní úvěry

- jedná se o poskytnuté úvěry bankou se splatností do 1 roku
- evidují se: krátkodobé bankovní úvěry na účet 231 - Krátkodobé bankovní úvěry, nebo na 232 - Eskontní úvěry
- dlouhodobé na účet 461 (poskytnuty na delší dobu než jeden rok)
- poskytnuté prostředky připisuje banka buď na běžný účet, nebo přímo z úvěru proplácí dodavatelské faktury
- doklad: výpis z úvěrového účtu
- cenou za poskytnutý úvěr je úrok, který se vyúčtuje do nákladů na účet 562 - Úroky

Krátkodobý finanční majetek

- účtová skupina 25
- majetkové, dluhové a ostatní cenné papíry s předpokládanou dobou držení do 1 roku
  - cenné papíry k obchodování (majetkové a dluhové CP)
  - dluhové cenné papíry držené do splatnosti se splatností do 12 měsíců
  - cenné papíry a podíly emitované účetní jednotkou (vlastní akcie, vlastní obchodní podíly, vlastní dluhopisy)
  - ostatní cenné papíry

Cenné papíry

- podoba zisku z cenných papírů:
  - podíl na zisku (koupí cenných papírů vzniká účetní jednotce nárok na výnos z tohoto kapitálu), zisk v případě prodeje cenných papírů (zisk je rozdíl mezi jejich pořizovací cenou a cenou prodejní), úrok (u dluhových cenných papírů)
- cenné papíry a podíly ve vlastnictví poplatníka se z účetního hlediska člení:
  - na dlouhodobý finanční majetek evidovaný v účtové skupině 06 (předpokládaná doba držby či splatnost přesahuje 12 měsíců)
  - krátkodobý finanční majetek evidovaný v účtové skupině 25 (předpokládaná doba držby či splatnost nepřesahuje 12 měsíců)

Majetkové cenné papíry k obchodování (účet 251)

- majetkové cenné papíry, které jsou pořizovány se záměrem jejich prodeje za účelem zisku z jejich prodeje v krátkodobém horizontu
- účtování:
  - pořízení 259/379
  - vyúčtování poplatku obchodníkovi s CP 259/379
  - zařazení CP v pořizovací ceně 251/259
  - tržby z prodeje CP v prodejní ceně 378/661
  - úbytek CP v pořizovací ceně 561/251

Dluhové cenné papíry k obchodování (účet 253)

- slouží k tomu, aby si emitent (ten, kdo je vydává) jejich prostřednictvím opatřil finanční prostředky, dlužník se zavazuje, že zapůjčenou částku včetně úroků musí splatit v určené době
- účtování je obdobné jako u majetkových CP k obchodování

Dluhové cenné papíry držené do splatnosti (účet 256)

- cenný papír, který má stanovenou splatnost a účetní jednotka má úmysl, záměr a schopnost držet jej do splatnosti
- dluhové CP se při pořízení oceňují pořizovací cenou, během jejich držení se nepřeceňují na reálnou hodnotu, zůstávají tedy v ocenění na úrovni pořizovací ceny, která se případně koriguje o úroky
- účtování:
  - nákup dluhopisu 256/379
  - úhrada za nákup dluhopisu 379/221
  - naběhlý úrokový výnos za dobu držby 256/665
  - výplata úroku 221/256
  - výplata jmenovité hodnoty dluhopisu 221/256
- účtování u emitenta (dlužníka)
  - emise (vydání) dluhopisu 375/241
  - věřitel zaplatil za dluhopisy 221/375
  - odkoupení dluhopisů
    - a. nominální hodnota 241/221
    - b. úrok 562/221

Vlastní akcie, vlastní obchodní podíly (účet 252) a vlastní dluhopisy (účet 255)

- cenné papíry, jejichž emitentem je samotná společnost, která může pouze výjimečně tyto cenné papíry, popř. obchodní podíl nabývat podle zákona o obchodních korporacích
- vlastní akcie a vlastní obchodní podíly se účtují v okamžiku pořízení v pořizovacích cenách na účtu 252 a vlastní dluhopisy na účtu 255
- při úbytcích vlastních akcií a vlastních obchodních podílů z důvodu snížení základního kapitálu se rozdíly mezi pořizovací cenou a hodnotou snižovaného kapitálu či prodejní cenou promítají do vlastního kapitálu

Ostatní cenné papíry a obchodní podíly

- cenné papíry a obchodní podíly, které nejsou z hlediska záměru určeny k obchodování na veřejném trhu, nejsou strategickou majetkovou účastí do dceřiných společností ani dlužným cenným papírem drženým do splatnosti a samozřejmě nejsou vlastní akcií či obchodním podílem, popř. vlastním dluhopisem
- účtují se na účet 257 – Ostatní cenné papíry

Ocenění krátkodobého finančního majetku

- majetkové, dlužné a ostatní cenné papíry s dobou držení do 1 roku se oceňují pořizovací cenou (součástí jsou i různé poplatky a provize)
- v průběhu pořizování lze využít pro zaúčtování jednotlivých složek pořizovací ceny kalkulačního účtu 259 – Pořizování krátkodobého finančního majetku
- analytickou evidenci je potřeba vést podle jednotlivých druhů cenných papírů, podle emitentů a jmenovitých hodnot
- při prodeji se tržba zaúčtuje jako finanční výnos na účet 661 – Tržby z prodeje CP a podílů
- ke konci rozvahového dne se krátkodobé cenné papíry přeceňují na reálnou hodnotu (tržní hodnota na burze, znalec)
- reálná hodnota se promítá na jednotlivé majetkové účty do skupiny 25 a do finančních nákladů či výnosů u majetkových a dlužných cenných papírů k obchodování (účty 251, 253) nebo na účet 414